

Openbaar Besluit

Ons kenmerk: ACM/DJZ/2015/201619_OV
Zaaknummer: 15.0295.12

Datum: 5 augustus 2015

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 51 van de Elektriciteitswet 1998 inhoudende de beslissing op de geschil aanvraag van Smals IJsselmeer B.V.

I. Verloop van de procedure

1. Op 5 maart 2015 heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) een aanvraag tot geschilbeslechting als bedoeld in artikel 51 van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) ontvangen van Smals IJsselmeer B.V. (hierna: Smals). Het betreft een geschil met netbeheerder Liander N.V. (hierna: Liander).
2. Op 7 april 2015 heeft ACM een schriftelijke zienswijze van Liander ontvangen op de geschil aanvraag.
3. Op 18 mei 2015 heeft ten kantore van ACM een hoorzitting plaatsgevonden, waar partijen hun standpunt nader hebben toegelicht. Van de hoorzitting is een verslag gemaakt, dat op 19 juni 2015 aan partijen is gezonden.

II. Het geschil

4. Het geschil betreft de vraag of Liander op grond van de E-wet verplicht is om de door Smals gevraagde standaard aansluiting van 5 MVA (n-1 veilig), waarbij het overdrachtspunt voor deze aansluiting op het werkeiland van Smals in het IJsselmeer wordt gerealiseerd, aan te bieden tegen een door ACM vastgesteld, bij een dergelijke standaard aansluiting behorend aansluittarief.

III. Wettelijk kader

De bevoegdheid tot geschilbeslechting

5. Ingevolge artikel 51, eerste lid, E-wet kan een partij die een geschil heeft met een netbeheerder over de wijze waarop deze zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uitoefent, dan wel voldoet aan zijn verplichtingen op grond van deze wet, een klacht indienen bij ACM.

Aansluitplicht

6. Volgens artikel 1, aanhef en onderdeel b, E-wet wordt - voor zover hier van belang - onder aansluiting verstaan: één of meer verbindingen tussen een net en een onroerende zaak als

Openbaar Besluit

bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken.

7. Ingevolge artikel 16, eerste lid, aanhef en onderdeel e, E-wet heeft de netbeheerder in het kader van het beheer van de netten in het voor hem krachtens artikel 36 of 37 E-wet vastgestelde gebied tot taak op de grondslag van artikel 23 E-wet derden te voorzien van een aansluiting op de netten.
8. Bij artikel 23, eerste lid, E-wet is bepaald dat de netbeheerder verplicht is degene die daarom verzoekt te voorzien van een aansluiting op het door hem beheerde net tegen een tarief en tegen andere voorwaarden die in overeenstemming zijn met de paragrafen 5 en 6 van hoofdstuk 3 van de E-wet.

Gebiedsindeling

9. Ingevolge artikel 31, eerste lid, aanhef en onderdeel d, E-wet zenden de gezamenlijke netbeheerders met inachtneming van de in artikel 26b bedoelde regels en de in artikel 6 van verordening 714/2009¹ bedoelde netcodes aan ACM een voorstel voor de door hen jegens afnemers te hanteren voorwaarden met betrekking tot de gebiedsindeling van de netbeheerders.
10. Bedoelde gebiedsindeling is neergelegd in de Gebiedsindeling Elektriciteit.² Volgens artikel 4.2.1 van deze regeling kan het gebied van het door Liander beheerde midden- en laagspanningsnet met een spanningsniveau van 0,4 kV onder meer worden aangeduid met: "De provincie Friesland met uitzondering van de gemeente Leeuwarden."

Recht op een standaardaansluiting

11. Bij artikel 27, tweede lid, aanhef en onderdeel f, E-wet is bepaald dat een afnemer, niet zijnde een afnemer die een aansluiting op het net wenst met een aansluitwaarde groter dan 10 MVA, recht heeft op een standaardaansluiting, waarbij de aansluitcapaciteit van deze aansluiting is gerelateerd aan de standaard gebruikte nominale aansluitspanning.

Aansluittarief

12. Ingevolge artikel 2.2.1 van de Tarievencode Elektriciteit (hierna: TCE), gelezen in samenhang met artikel 2.1.2 TCE en artikel 28 van de E-wet, dient het aansluittarief ter bestrijding van de kosten die de netbeheerder maakt in verband met het realiseren van de knip in het net, het installeren van de beveiliging alsmede het realiseren en in stand houden van een verbinding tussen de knip en de beveiliging. Daarbij moet een onderscheid gemaakt worden tussen de initiële investeringskosten en de kosten voor het in stand houden van de aansluiting.
13. Ingevolge artikel 2.2.2 TCE geldt, met betrekking tot de initiële investeringskosten, dat slechts de kosten van rechtstreeks met de totstandbrenging van de aansluiting gemoeide investeringen in aanmerking worden genomen, waarbij de netbeheerder voor de

¹ Verordening (EG) Nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003.

² Besluit van 12 november 1999, Stcrt. 16-11-1999, nr. 221, p. 8, zoals laatstelijk gewijzigd bij Besluit van 1 mei 2012, Stcrt. 11-05-2012, nr. 9586.

Openbaar Besluit

standaardaansluitingen, zoals aangegeven in de tabel in artikel 2.3.3.c TCE en nader omschreven in bijlage A bij de TCE, uitgaat van gemiddelden.

14. Op basis van artikel 2.3.2.a TCE bestaat het eenmalige aansluittarief uit een bedrag dat is opgebouwd uit een vast bedrag voor het maken van de knip, een vast bedrag voor het installeren van voorzieningen om het net van de desbetreffende netbeheerder te beveiligen en beveiligd te houden, alsmede een vast bedrag voor het tot stand brengen van een verbinding met een maximale kabellengte van 25 meter, aangevuld met een bedrag per additionele meter.
15. Een uitzondering hierop geldt voor aansluitingen, zoals omschreven in artikel 2.3.3.a TCE. Voor die aansluitingen geldt dat het aansluittarief is gebaseerd op de voorcalculatorische projectkosten. Het gaat hier om aansluitingen met een aansluitcapaciteit groter dan 10 MVA, aansluitingen met een aansluitcapaciteit van meer dan 1 MVA waarbij de aangeslotene de netbeheerder heeft verzocht af te wijken van de standaardaansluiting en tijdelijke aansluitingen zoals bouwaansluitingen en aansluitingen voor kermissen en andere kortstondige evenementen.

3/12

IV. Feiten

16. Op grond van de inhoud van de door partijen overgelegde stukken en hetgeen ter hoorzitting naar voren is gebracht, stelt ACM de volgende feiten en omstandigheden vast.
17. Smals heeft met medewerking van de overheid een project gestart voor zandwinning uit het IJsselmeer. Voorzien is dat de zandwinning minimaal dertig jaar zal duren. De winning en veredeling van het gewonnen zand zal plaatsvinden op een nog door Smals aan te leggen werkeiland, dat zich zal bevinden op circa vijf kilometer uit de Friese kust ter hoogte van Oudemirdum (Gemeente Friese Meren).
18. Ten behoeve van Smals zal op het werkeiland door de overheid een zakelijk recht van erfpacht en opstal worden gevestigd. De vergunningen voor het werkeiland zijn nagenoeg rond. Volgens de huidige planning zal het werkeiland zijn gerealiseerd in het jaar 2017.
19. Voor de winning, veredeling en het transport van zand zullen op het werkeiland elektrische installaties worden geplaatst. Voor de elektriciteitsvoorziening van deze installaties dient een elektriciteitsverbinding te worden aangelegd vanaf het Friese vaste land tot op het werkeiland.
20. Daartoe heeft Smals bij brief van 31 januari 2014 netbeheerder Liander benaderd met het verzoek tot het uitbrengen van een offerte voor een standaardaansluiting met een aansluitcapaciteit van 5 MVA (n-1 veilig) naar het werkeiland. Een dergelijke aansluiting valt binnen de door Liander gehanteerde categorie AC6, zoals omschreven in bijlage A.6 TCE.
21. Bij brief van 19 januari 2015 aan Liander heeft Smals verduidelijkt dat het overdrachtspunt van de standaardaansluiting dient te worden gerealiseerd op het werkeiland, en dat zij niet heeft verzocht om een tijdelijke aansluiting als bedoeld in artikel 2.3.3.a TCE.

Openbaar Besluit

22. Bij brief van 27 januari 2015 aan Smals heeft Liander haar bij brief van 11 december 2014 kenbaar gemaakte standpunt gehandhaafd, dat zij op grond van de E-wet een aansluitplicht heeft voor aanvragen voor aansluitingen in de provincie Friesland, maar dat die aansluitplicht voor een standaardaansluiting zich beperkt tot het opleveren van een overdrachtspunt voor een aansluiting op een binnendijks, dus op het vaste land van de provincie Friesland, gelegen perceel. Voorts heeft Liander haar standpunt gehandhaafd dat de aansluiting een tijdelijke aansluiting betreft. Liander zal Smals derhalve niet de door ACM (voor 2017) vast te stellen eenmalige aansluitkosten voor een standaardaansluiting in rekening brengen, maar Smals van een kostenopgave voorzien voor het opleveren van een aansluiting zoals die is beschreven in artikel 2.3.3.a TCE en zoals zij die nu (voor-calculatorisch) voorziet.

V. Standpunten van partijen

Smals

23. Smals heeft – zakelijk weergegeven – het volgende aangevoerd.
24. Liander heeft – onder verwijzing naar haar wettelijke aansluitplicht – als aangewezen netbeheerder voor de provincie Friesland de verplichting om de gevraagde offerte voor een standaardaansluiting tegen het daarvoor geldende gereguleerde tarief aan te bieden. Daarbij moet het overdrachtspunt van deze gereguleerde aansluiting worden gerealiseerd op het werkeiland van Smals. Door dit te weigeren handelt Liander in strijd met de E-wet. De gevraagde aansluiting kwalificeert niet als een in artikel 2.3.3.a TCE bedoelde tijdelijke aansluiting.
25. Op de hoorzitting heeft Smals haar standpunt als volgt toegelicht.
26. Liander stelt ten onrechte dat haar wettelijke aansluitplicht als bedoeld in artikel 23 E-wet jegens Smals zich beperkt tot de oplevering van een overdrachtspunt op het vaste land van de provincie Friesland. De Gebiedsindeling Elektriciteit wijst de hele provincie Friesland – met uitzondering van Leeuwarden – toe aan Liander, dus ook het bij Friesland ingedeelde deel van het IJsselmeer. Voor het IJsselmeer zijn geen uitzonderingen gemaakt, waarmee de aansluitplicht zich dus ook uitstrekt tot dat gebied.
27. De netbeheerder kan niet eenzijdig de keuze maken om een overdrachtspunt op de vaste wal te plaatsen. Uit de wetsgeschiedenis³ blijkt dat de plaats van het overdrachtspunt wordt bepaald door de afnemer. In eerste instantie is voor de plaats van het overdrachtspunt beslissend wat partijen gezamenlijk afspreken. Indien overeenstemming uitblijft, is de wens van de afnemer doorslaggevend.
28. Smals heeft Liander uitdrukkelijk verzocht om een standaardaansluiting van 5 MVA (n-1 veilig) met het overdrachtspunt op het werkeiland in het IJsselmeer. De aansluitplicht is

³ TK, 2002-2003, 28 254, nr. 2, p. 51.

Openbaar Besluit

onvoorwaardelijk geformuleerd, zo blijkt uit de formulering en de geschiedenis van totstandkoming⁴ van artikel 23 E-wet. Nu de aansluitplicht absoluut is, dient Liander de door Smals gevraagde aansluiting voor het werkeiland in het IJsselmeer aan te bieden.

29. Er zijn geen uitzonderingen op het recht op een standaardaansluiting indien de aansluitcapaciteit van de aansluiting ten hoogste 10 MVA bedraagt. Dit volgt uit artikel 27, tweede lid, onderdeel f, E-wet. Smals heeft Liander uitdrukkelijk verzocht om een standaardaansluiting met een capaciteit tot 5 MVA. Liander heeft erkend dat het een verzoek om een standaardaansluiting als omschreven in Bijlage A.6 TCE betreft. Hoe deze aansluiting feitelijk wordt gerealiseerd is een exclusieve verantwoordelijkheid van de netbeheerder.
30. Smals heeft niet verzocht om bijzondere extra componenten. Dat Liander een afwijkende werkmethode, een afwijkende aansluitmethode en afwijkende materialen zal gaan gebruiken is nog geen reden om de gevraagde standaardaansluiting op feitelijke gronden als maatwerkaansluiting aan te merken.
31. Er is sprake van een dermate lange looptijd – een gebruiksduur van minstens 30 jaar – dat de gevraagde aansluiting zonder meer niet als een in artikel 2.3.3.a bedoelde tijdelijke aansluiting gekwalificeerd kan worden.
32. Verder kan een algemeen geformuleerde taak als het onderhouden van de netten en waarborgen van de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten – als bedoeld in artikel 16, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, E-wet – nimmer de specifieke wettelijke aansluitplicht en in het kielzog daarvan het recht op een standaardaansluiting opzij zetten. Liander is ook feitelijk in staat gebleken kilometers lange kabels in openbare wateren te beheren. Voor het beheer van de elektriciteitskabels die het Friese vasteland verbinden met de Waddeneilanden, heeft Liander zelfs speciale apparatuur aangeschaft waarmee zij de ligging en diepte van deze kabels kan controleren.
33. Het inkoopstation zal zich nabij de haven op het werkeiland gaan bevinden en is daarmee door middel van een kosteloze door Smals te onderhouden bootverbinding binnen circa 30 minuten voor Liander bereikbaar. Liander kan dus ruim binnen de termijn van twee uur (voordat een compensatie aan Smals moet worden uitgekeerd) de nodige schakel- en herstelwerkzaamheden in het inkoopstation uitvoeren. Liander kan, wanneer zij dit nodig acht, zelf maatregelen nemen om het risico van een stroomuitval op het werkeiland van Smals te beperken. Zo kan Liander er voor kiezen de twee elektriciteitskabels in verschillende tracés te leggen.
34. Tot slot geldt het recht op een standaardaansluiting tegen een bijbehorend door de ACM vastgesteld aansluittarief onverkort voor alle afnemers die verzoeken om een standaardaansluiting tot 10 MVA. Dit geldt dus ook voor de door Smals gevraagde standaardaansluiting voor het werkeiland in het IJsselmeer. Daaraan doet niet af dat naar Liander stelt voor de realisatie van deze aansluiting bovengemiddelde kosten dienen te worden gemaakt.

5/12

⁴ TK, 1997-1998, 25 621, nr. 3, p. 34.

Openbaar Besluit

Liander

35. Liander heeft – samengevat – het volgende naar voren gebracht.
36. Hoewel uit artikel 23 E-wet een recht op een aansluiting kan worden afgeleid, strekt dit recht niet zo ver dat Liander tegen een gereguleerd aansluittarief een kilometerslange verbinding door het IJsselmeer moet aanleggen om een aansluiting met overdrachtspunt te verzorgen op een in het IJsselmeer door Smals verkozen locatie. Zij is slechts verplicht een (standaard)aansluiting te verzorgen op het vaste land. Liander betwijfelt of een – ten tijde van de indiening van de aanvraag nog te realiseren – werkeiland in het IJsselmeer wel als een onroerende zaak kan worden gekwalificeerd. Hoe dan ook is de ratio van de aansluitplicht niet dat iedere afnemer – met gebruikmaking van de contractsdwang die uit de aansluitplicht voortvloeit – misbruik kan maken van de netbeheerder door zeer kostbare en technisch riskante aansluitingen te verzoeken op uitzonderlijke locaties tegen gestandaardiseerde tarieven. Liander verwijst daarbij naar een uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBB) waaruit zou blijken dat de aansluitplicht in beginsel weliswaar categorisch is, maar dat toch uitzonderingen op deze plicht mogelijk zijn.⁵ Ook vanuit veiligheids- en technische overwegingen is het noodzakelijk de aansluitplicht te beperken tot een aansluiting op de wal. Uit de wetsgeschiedenis volgt dat het plaatsen van het overdrachtspunt met de beveiliging op de wal een keuze is die door de netbeheerder kan en mag worden gemaakt.⁶
37. Indien sprake zou zijn van een overdrachtspunt en een aansluitpunt op het werkeiland, wordt het onmogelijk om te voldoen aan de verplichtingen tot het onderhouden van de netten en het waarborgen van de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten, vervat in artikel 16, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, E-wet. Het werkeiland is voor Liander immers (nagenoeg) niet bereikbaar, terwijl bereikbaarheid wel noodzakelijk is om schakelhandelingen te kunnen verrichten bij de door Smals gewenste aansluiting. Het probleem van de bereikbaarheid speelt ook bij de verbindingen onder de bodem van het IJsselmeer, die evident niet op reguliere wijze bereikbaar zijn.
38. Los van de veiligheidsrisico's op het eiland, zijn er ook gevolgen voor de integriteit van het net van Liander in zijn geheel. Voor het herstel en het onderhoud van de verbindingen onder het IJsselmeer en op het vaste land moeten eenvoudig bedienings- en beveiligingshandelingen kunnen worden verricht in het net en de verbindingen.
39. Daarnaast is Liander bij verbindingen in het IJsselmeer en een aansluiting met overdrachtspunt op het werkeiland nimmer in staat binnen de daarvoor gestelde termijnen te voldoen aan de op haar rustende verplichtingen inzake het verhelpen van storingen in het transport van elektriciteit. Ook dit is een indicatie dat de door Smals verzochte aansluiting indruist tegen de verplichtingen van Liander uit hoofde van artikel 16, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, E-wet.
40. Uitsluitend voor zover ACM van oordeel is dat de aansluitplicht zich wel uitstrekt tot het

⁵ CBB, 23 april 2008, ECLI:NL:CBB:2008:BD0644, r.o. 6.3.

⁶ Liander verwijst naar TK, 1998-1999, 26 303, nr. 3, p. 22.

Openbaar Besluit

werkeiland, meent Liander dat in de onderhavige situatie van een zodanig afwijkend verzoek sprake is dat Smals in feite heeft verzocht om een maatwerkaansluiting. Er is sprake van een afwijkende werkmethode, een afwijkende aansluitmethode en een afwijkende kwaliteit kabels. Zelfs indien ACM zou menen dat wel sprake is van een standaardaansluiting, volgt uit de wetsgeschiedenis dat aanvullende werkzaamheden die nodig zijn om bijzondere aansluitingen, zoals de onderhavige, mogelijk te maken, niet zijn gereguleerd.⁷ Liander wijst er in dit verband op dat zij het verschil tussen de daadwerkelijke kosten voor de aansluiting en het door Smals te betalen gereguleerde tarief becijfert op minstens 3 miljoen Euro.

41. Bovendien maakt de tijdelijkheid van de gewenste aansluiting dat op grond van artikel 2.3.3.a, aanhef en onderdeel c, TCE kan worden afgeweken van de gereguleerde tarieven voor standaardaansluitingen. Deze aansluiting is vergelijkbaar met een bouwaansluiting voor een project met een hele lange bouwtijd.
42. Ten slotte verzet het kostenveroorzakingsbeginsel dat ten grondslag ligt aan de tariefsystematiek zich ertegen dat Liander de door Smals gewenste aansluiting zou moeten opleveren tegen een fractie van de daadwerkelijke kosten om vervolgens de EUR 3 miljoen aan extra kosten ten laste te laten komen van de afnemers binnen dezelfde aansluitcategorie (die wel een echte standaardaansluiting krijgen). Daarnaast vindt ook socialisering plaats van de vele malen hogere onderhoudskosten van de aansluiting van Smals over de slechts 35 andere afnemers binnen de categorie AC6. Ook dit is niet in lijn met de beginselen die ten grondslag liggen aan de tariefsystematiek. Liander verwijst in dit verband naar de uitspraak van het CBb in de zaak Global Switch.⁸ Voorts staat een wetsuitleg waarbij Smals kan verzoeken om een aansluiting tegen kosten die volledig los staan van de werkelijkheid, haaks op het Europese wettelijke systeem op grond waarvan de nettarieven een reële afspiegeling moeten zijn van de gemaakte kosten.⁹

7/12

VI. Beoordeling

43. Het geschil noopt ACM tot de beantwoording van de volgende vragen:
 - I. Valt de door Smals gevraagde aansluiting met overdrachtspunt op het werkeiland in het IJsselmeer onder de reikwijdte van de op Liander rustende aansluitplicht?;
 - II. Heeft Smals recht op een standaardaansluiting?; en
 - III. Geldt het recht op een standaardaansluiting tegen het gereguleerde tarief onverkort?
44. ACM zal hierna ingaan op deze drie vragen.

I. Valt de door Smals gevraagde aansluiting onder de reikwijdte van de op Liander rustende aansluitplicht?

⁷ Liander verwijst naar TK, 1998-1999, 26 303, nr. 3, p. 21-22.

⁸ CBb, 17 juni 2008, ECLI:NL:CBB:2008:BD5973, r.o. 6.5.

⁹ Liander verwijst naar artikel 14, eerste lid, van Verordening 714/2009/EG en overweging 36 van Richtlijn 2009/72/EG.

Openbaar Besluit

45. Smals heeft Liander verzocht om een aansluiting met overdrachtspunt op een nog aan te leggen werkeiland in het IJsselmeer.
46. Vooropgesteld dient te worden dat Liander op grond van de Gebiedsindeling Elektriciteit is aangewezen als netbeheerder voor de Provincie Friesland met uitzondering van Leeuwarden. Deze gebiedsindeling omvat het gehele geografische gebied van de provincie Friesland. Uit artikel 1, onder a en b, van de Wet strekkende tot voltooiing van de provinciale indeling van het IJsselmeer volgt dat het werkeiland waarvoor om een aansluiting is verzocht zich binnen de grenzen van de provincie Friesland zal bevinden.¹⁰
47. De Gebiedsindeling en artikel 31 E-wet maken geen onderscheid tussen het vaste land en – al dan niet interne – wateren bij de vaststelling van een gebied voor een netbeheerder. Nu Liander is aangewezen als netbeheerder voor de provincie Friesland, moet dan ook worden vastgesteld dat het betreffende werkeiland zich bevindt binnen het gebied waarvoor op Liander een aansluitplicht rust op grond van artikel 23 van de E-wet.
48. Op grond van artikel 1, eerste lid, aanhef en onderdeel b, E-wet is een aansluiting één of meer verbindingen tussen een net en een onroerende zaak. De onroerende zaak is dus het eindpunt van de aansluiting. Het overdrachtspunt moet zijn gelegen op een onroerende zaak¹¹ of ten minste op de rand van een onroerende zaak¹². De afnemer bepaalt uiteindelijk waar het overdrachtspunt komt te liggen, met dien verstande dat indien de onroerende zaak aan een ander dan de afnemer toebehoort, het civiele recht meebrengt dat toestemming moet worden gegeven door de eigenaar van die onroerende zaak.¹³ Daaraan doet niet af dat, zoals Liander opmerkt, het maken van de beveiliging wel een taak is voor de netbeheerder, omdat het uitvoeren van zo'n aansluiting onmiddellijk gevolgen heeft voor de integriteit en het functioneren van het door hem beheerde net.¹⁴
49. Zoals hiervóór opgemerkt heeft Smals Liander verzocht om een aansluiting met overdrachtspunt op het werkeiland. Gesteld noch gebleken is dat Smals daarvoor geen toestemming heeft gekregen of nog zal krijgen van de eigenaar. Vast staat dat ten behoeve van Smals op het werkeiland door de overheid een zakelijk recht van erfpacht en opstal zal worden gevestigd.
50. Liander betwijfelt of het nog aan te leggen werkeiland, waarop volgens Smals het overdrachtspunt moet komen te liggen, een onroerende zaak zal zijn, maar voedt die twijfel niet. Naar het oordeel van ACM staat evenwel, gelet op de duidelijke tekst van artikel 3:3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek,¹⁵ buiten twijfel dat het nog aan te leggen – of in de woorden van Liander: nog op te spuiten – werkeiland een onroerende zaak zal zijn.

¹⁰ Stb. 1988, 523.

¹¹ Zie TK, 2002-2003, 28 254, nr. 2, p. 51

¹² Zie randnummer 32 van het besluit van de directeur DTe van 20 november 2002, nummer 100319-40 inzake Wuppermann Staal Nederland B.V./Essent Netwerk Brabant B.V.

¹³ Zie TK, 2002-2003, 28 254, nr. 2, p. 51-52; TK, 1998-1999, 26 303, nr. 3, p. 22; TK, 1998-1999, 26 303, nr.7, p. 32; en de definitie van het begrip overdrachtspunt in de Begrippenlijst Elektriciteit.

¹⁴ Zie TK, 1998-1999, 26 303, nr. 3, p. 22.

¹⁵ Ingevolge artikel 3:3, lid 1, BW zijn onroerend de grond, de nog niet gewonnen delfstoffen, de met de grond verenigde beplantingen, alsmede de gebouwen en werken die duurzaam met de grond zijn verenigd, hetzij rechtstreeks, hetzij door vereniging met andere gebouwen of werken.

Openbaar Besluit

51. Het voorgaande leidt tot de voorlopige conclusie dat Smals jegens Liander recht heeft op een aansluiting met overdrachtspunt op het werkeiland.
52. ACM kan Liander niet volgen in haar betoog dat uitzonderingen op de aansluitplicht van artikel 23 E-wet mogelijk zijn. Het beroep dat Liander in dit verband doet op r.o. 6.3 van de uitspraak van het CBb van 23 april 2008,¹⁶ gaat in elk geval niet op. Het CBb overwoog dat de in artikel 23 E-wet vervatte publiekrechtelijke aansluitplicht van de netbeheerder jegens degene die daarom verzoekt, op zich zelf niet meebrengt dat de netbeheerder die aansluiting ook tot stand zal moeten brengen indien, zoals in een geval als in die uitspraak aan de orde, de eigenaar van de onroerende zaak zich tegen de aansluiting verzet. Zo'n geval doet zich in de onderhavige zaak niet voor.
53. Liander stelt dat onverkorte toepassing van de aansluitplicht tot aan het werkeiland in strijd is met haar wettelijke verplichtingen inzake de veiligheid en betrouwbaarheid van haar netten, als bedoeld in artikel 16, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, E-wet. Dienaangaande overweegt ACM als volgt.
54. De aansluitplicht van artikel 23 E-wet voor de netbeheerder is absoluut verwoord. Een ieder die erom verzoekt dient te worden aangesloten. Er zijn in de wet geen uitzonderingen op de aansluitplicht opgenomen.¹⁷ Technische en financiële argumenten mag de netbeheerder bij voorbeeld niet tegenwerpen, tenzij dit uitdrukkelijk wettelijk geregeld is.¹⁸ Dit is in het onderhavige geschil echter niet aan de orde.
55. Uiteraard heeft Liander op grond van artikel 16, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, E-wet ook tot taak om de door haar beheerde netten (waarvan de aansluiting onderdeel uitmaakt) te onderhouden en de veiligheid en betrouwbaarheid daarvan te waarborgen. Liander heeft haar stelling dat het onmogelijk wordt om deze taken uit te oefenen indien sprake zou zijn van een aansluiting met overdrachtspunt op het eiland, evenwel niet althans onvoldoende aannemelijk gemaakt. Smals heeft ter hoorzitting, niet of onvoldoende door Liander weersproken, gesteld dat:
- het inkoopstation op het werkeiland door middel van een kosteloze door Smals te onderhouden bootverbinding binnen circa 30 minuten voor Liander bereikbaar is;
 - Liander feitelijk in staat is gebleken kilometers lange kabels gelegen in openbare wateren - de Waddenzee - te beheren;
 - Liander zelf maatregelen kan nemen om het risico van een stroomuitval op het werkeiland van Smals te beperken door er voor te kiezen de twee elektriciteitskabels in verschillende tracés te leggen;
 - Smals heeft verzocht om een standaardaansluiting als omschreven in Bijlage A.6 TCE, waarvoor kenmerkend is dat er een beveiliging zit aan het overdrachtspunt en aan de knipkant, juist om te voorkomen dat verstoringen in de kabel tussen deze

9/12

¹⁶ ECLI:NL:CBB:2008:BD0644.

¹⁷ Zie het besluit van de Raad van Bestuur van de NMa van 17 juni 2009, nummer 103195/26, inzake Geschil Windpark Roompotsluis B.V. vs. Delta Netwerkbedrijf B.V., randnummer 23 en de bijbehorende voetnoot 1.

¹⁸ Zie het besluit van de Raad van Bestuur van de NMa van 5 december 2008, nummer 103018-34, inzake Geschil tussen Tenergy namens D.T. van Noord Tomaten B.V. en Delta Netwerkbedrijf B.V., randnummer 49 en de bijbehorende voetnoot 17.

Openbaar Besluit

twee punten zouden doorslaan op het gehele net van Liander.

56. De slotsom is dat de door Smals gevraagde aansluiting met overdrachtspunt op het werkeiland in het IJsselmeer valt onder de reikwijdte van de op Liander rustende aansluitplicht.

II. Heeft Smals recht op een standaardaansluiting?

57. ACM stelt vast dat de door Smals verzochte aansluiting met een aansluitcapaciteit van 5 MVA een aansluitwaarde kleiner dan 10 MVA heeft, zodat Smals ingevolge artikel 27, tweede lid, onderdeel f, E-wet recht heeft op een standaardaansluiting. Liander betoogt dat in het onderhavige geval sprake is van een zodanig afwijkend verzoek dat Smals Liander in feite heeft verzocht om een maatwerkaansluiting, zodat het aansluittarief op grond van artikel 2.3.3.a, onderdeel b, TCE zou moeten worden gebaseerd op de voorcalculatorische projectkosten. ACM volgt Liander niet in dit betoog.
58. Smals heeft Liander uitdrukkelijk verzocht om een aansluiting met een aansluitcapaciteit van 5 MVA (n-1 veilig), welke valt binnen de door Liander gehanteerde categorie AC6, zoals omschreven in Bijlage A.6 TCE. Smals heeft Liander niet verzocht om van de standaardaansluiting af te wijken. Liander heeft weliswaar aangevoerd dat voor het realiseren van de door Smals gewenste aansluiting een afwijkende werkmethode, een afwijkende aansluitmethode en een afwijkende kwaliteit kabels voor de verbindingen dient te worden gebruikt, maar heeft op de hoorzitting desgevraagd geen elementen kunnen aanwijzen die maken dat de door Smals gewenste aansluiting niet valt binnen de beschrijving en weergave van de standaardaansluiting in Bijlage A.6 TCE.¹⁹ Van eventuele extra's die nodig zijn om bijzondere aansluitingen mogelijk te maken (bij voorbeeld het plaatsen van transformatoren) is geen sprake. Het beroep dat Liander in dit verband heeft gedaan op de wetsgeschiedenis (TK, 1998-1999, 26 303, nr. 3, p. 21-22) slaagt derhalve niet.²⁰
59. De extra kosten die Liander bij Smals in rekening wil brengen naast het standaardtarief hebben direct te maken met de verbinding van de aansluiting. Nu deze kosten rechtstreeks verband houden met de totstandbrenging van de aansluiting, worden deze kosten ingevolge artikel 2.2.2 TCE gedekt door het aansluittarief. Dit wordt ondersteund door de door Liander aangehaalde wetsgeschiedenis.²¹
60. Daarnaast heeft Liander betoogd dat de door Smals gewenste aansluiting een tijdelijke aansluiting is waarvoor op grond van artikel 2.3.3.a, aanhef en onderdeel c, TCE een aansluittarief geldt dat is gebaseerd op de voorcalculatorische projectkosten met betrekking tot een dergelijke aansluiting.
61. Dienaangaande overweegt ACM dat de aansluiting waarom Smals verzoekt een looptijd

10/12

¹⁹ Vgl. het besluit van de Raad van Bestuur van de NMa van 22 juli 2009, nummer 103215/28, inzake Geschil Waterschap Velt & Vecht/N.V. Rendo, randnummer 23.

²⁰ Vgl. het besluit op bezwaar van de Raad van Bestuur van de NMa van 7 april 2010, nummer 103215/51, inzake geschil Waterschap Velt en Vecht vs. N.V. Rendo, randnummer 29.

²¹ Idem, randnummer 30.

Openbaar Besluit

heeft van minimaal dertig jaar. Het betreft hier een dermate lange periode dat niet meer gesproken kan worden van een tijdelijke aansluiting. Er is immers sprake van een aansluiting die evident verschilt van de in de TCE genoemde voorbeelden als bouwaansluitingen en aansluitingen voor kermissen. Bij die voorbeelden gaat het om een “maatwerk”- aansluittarief voor kortstondige evenementen.²² Ook de door Smals in dit verband aangehaalde memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Elektriciteits- en gaswet rept van een tijdelijke periode die kan verschillen van enkele dagen of weken voor bij voorbeeld evenementen of kermissen tot enkele jaren voor bij voorbeeld bouwaansluitingen.²³ Hierbij merkt ACM op dat Liander zelf op haar website vermeldt dat een tijdelijke elektriciteitsaansluiting geldt voor maximaal twee jaar.

62. De conclusie is dat Smals recht heeft op de door haar gevraagde standaardaansluiting.

III. Geldt het recht op een standaardaansluiting tegen het gereguleerde tarief onverkort?

63. Nu Smals ingevolge artikel 27, tweede lid, onderdeel f, E-wet recht heeft op een standaardaansluiting, heeft Smals recht op een aansluiting tegen de vaste bedragen als bedoeld in artikel 2.3.2.a TCE²⁴ en tegen tarieven als bedoeld in artikel 23, eerste lid, juncto artikel 41c, eerste lid, E-wet.
64. In overeenstemming met de bedoeling van de wetgever,²⁵ dient de netbeheerder ingevolge artikel 2.2.2 TCE voor de standaardaansluitingen uit te gaan van gemiddelden. Het feit dat tarieven voor een standaardaansluiting worden gemiddeld, brengt met zich mee dat er een verschil kan bestaan tussen de daadwerkelijke kosten die een netbeheerder maakt om een aansluiting te realiseren en de kosten die de netbeheerder daarvoor in rekening mag brengen. Dit is inherent aan de tariefstructuur die is neergelegd in de E-wet en daarmee samenhangende regelgeving.²⁶
65. Ofschoon ACM begrijpt dat de door Smals verzochte aansluiting aanzienlijke kosten met zich brengt voor Liander, biedt de wet geen aanknopingspunten om af te wijken van de gereguleerde tarieven voor een standaardaansluiting. Het beroep dat Liander in dit verband heeft gedaan op de uitspraak van het CBb in de zaak Global Switch kan niet slagen, reeds omdat het in die uitspraak ging om een maatwerkaansluiting en niet, zoals in het onderhavige geval, om een standaardaansluiting.
66. ACM ziet ten slotte niet in dat een tariefstructuur die meebrengt dat het bedrag dat in een individueel geval, zoals dat van Smals, in rekening kan worden gebracht, niet direct is gekoppeld aan de werkelijk voor de desbetreffende aansluiting door de netbeheerder te maken kosten, in strijd zou zijn met artikel 14, eerste lid, van Verordening (EG) nr. 714/2009, waarbij in algemene zin is bepaald dat de door de netbeheerders gehanteerde tarieven voor

11/12

²² Zie de beslissing op bezwaar van de directeur DTe van 5 februari 2004, nummer 101629_1/11, randnummers 68-70.

²³ Zie TK, 2014-2015, 34 199, nr. 3, p. 105.

²⁴ Zie het besluit van de Raad van Bestuur van de NMa van 22 juli 2009, nummer 103215/28, inzake Geschil Waterschap Velt & Vecht/N.V. Rendo, randnummer 22, en het besluit op bezwaar van de Raad van Bestuur van de NMa van 7 april 2010, nummer 103215/51, inzake geschil Waterschap Velt en Vecht vs. N.V. Rendo, randnummer 26.

²⁵ Zie TK, 2005-2006, 30 305, nr. 15, p. 2.

²⁶ Vgl. het besluit op bezwaar van de Raad van Bestuur van de NMa van 7 april 2010, nummer 103215/51, inzake geschil Waterschap Velt en Vecht vs. N.V. Rendo, randnummer 35.

Openbaar Besluit

nettoegang een afspiegeling moeten vormen van de werkelijk gemaakte kosten.

IV. Conclusie

67. ACM concludeert dat Liander op grond van de E-wet verplicht is om de door Smals gevraagde standaardaansluiting van 5 MVA (n-1 veilig) met een overdrachtpunt voor deze aansluiting op het werkeiland van Smals in het IJsselmeer, aan te bieden tegen een door ACM vastgesteld, bij een dergelijke standaardaansluiting behorend aansluittarief. Liander heeft dat ten onrechte geweigerd. De klacht van Smals is derhalve gegrond.

VII. Dictum

68. De Autoriteit Consument & Markt:

- I. verklaart de klacht van Smals IJsselmeer B.V. gegrond;
- II. stelt vast dat Liander N.V. heeft gehandeld in strijd met artikel 16, eerste lid, aanhef en onderdeel e, juncto artikel 23, eerste lid, van de E-wet, alsmede artikel 27, tweede lid, onderdeel f, van de E-wet, door te weigeren om te voorzien in de door Smals gevraagde standaardaansluiting van 5 MVA (n-1 veilig) met een overdrachtpunt voor deze aansluiting op het werkeiland van Smals in het IJsselmeer, tegen een door ACM vastgesteld, bij een dergelijke standaardaansluiting behorend aansluittarief.

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

W.g.
drs. F.E. Koel
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene wiens belang daarbij rechtstreeks is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van het besluit, beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage.

12/12